

foto: Robi Zirtz

AJALOOLISTE HOONETE RENOVEERIMISE

KESKKONNAJALAJÄLG

Kadri-Ann Kertsmik

Tallinna Tehnikaülikool/ Riigi Kinnisvara AS
doktorant-nooremteadur/ hoonete keskkonnasäästliku arendamise projektijuht
Kadri-Ann.Kertsmik@taltech.ee

build EST

Kaasrahastanud Euroopa Liit

08.10.2024

ÜLESEHITUS

1. Vajadus
2. Meetodid
3. Juhtumiuuring
4. Tulemused

VAJADUS

VAJADUS RENOVEERIDA KAITSEALUSEID HOONEID

- Renoveerimislaine kohaselt aastane renoveerimismäär 3%;
- Energia vähendamine 75% kliimaneutraalususe saavutamiseks;

- **20% Euroopa Liidu elamutest,** mis pärinevad enne II MS on sageli **klassifeeritud ajaloolise väärtusega**;

Meijer et al. 2009

- Külmas kliimas on puitelamu põhjalik renoveerimine kõige suurem **energiasäästu komponent** neis**:**
  - **Soojusallika valik;**
  - **Välispiirete soojustamine**.

Alev et al. 2014; Arumägi et al. 2014

HÜPOTEES

- Ajalooliste puithoonete **renoveerimine vähendab** nende **süsinikujalajälge**;
- Muinsuskaitseameti **tänased tehnilised tingimused takistavad** madala heitmega hoonete saavutamist;
- **Madala süsinikujalajäljega lahenduste eelistamimne** toob kaasa **energia-säästlikumad** renoveerimislahendused;

MEETODID

MEETODID

- **Hoone süsinikujalajälg**
- EN15978 Hoone LCA
- Eesti meetod (2022)

TOOTE ETAPP A1-A3	EHITUS A4-A5	KASUTUS B1-B7		ELUKAARE LÕPP C1-C4
A1: TOORMATERJALI LOODUSEST EEMALDAMINE	A4: MATERJALI TRANSPORT EHITUSPLATSILE	B1: KASUTUS	B6: ENERGIAVAJADUS KASUTAMISEL	C1: LAMMUTUS / DEMONTAAŽ
A2: TOORMATERJALI TRANSPORT TOOTJA JUURDE	A5: EHITUS: MATERJALI PAIGALDAMINE EHITISSE	B2: HOOLDUS	B7: VEEVAJADUS KASUTAMISEL	C2: TRANSPORT
A3: MATERJALI TOOTMINE, VALMISTAMINE		B3: PARANDUS/REMONT		C3: TÖÖTLEMINE
		B4: ASENDUS		C4: LADESTUS
		B5: RENOVEERIMINE		

MEETODID

- **Hoone süsinikujalajälg**
- EN15978 Hoone LCA
- Eesti meetod (2022)

- **Renoveerimiskulu**
- EN15459

- **Energiatõhusus**
- Eesti meetodid, MKM2020
- IDA-ICE / RESTO mudel
- Eesti baasaasta

AJALOOLINE KORTERMAJA FR. R. KREUTSWALDI 2

ENNE RENOVEERIMIST

Element	U, W/(m²K)
välissein	0.59
Põrand pinnasel	0.57
Katus	0.61
Aknad	1.88
Õhulekke-arv	9
ETA	331

FR. R. Kreutzwaldi 2, enne renoveerimist

TEHNILISTE TINGIMUSTE ARENG

Etapp	Lisatud soojustus			Aknad	Süsiniku jalajälg 50 aastat $kgCO_2e/(m^2y)$,
	Välissein	Katus	Põrand pinnasel		
Olemasolev	-	-	-	-	23

TEHNILISTE TINGIMUSTE ARENG

Etapp	Lisatud soojustus			Aknad	Süsiniku jalajälg 50 aastat $kgCO_2e/(m^2y)$,
	Välissein	Katus	Põrand pinnasel		
Olemasolev	-	-	-	-	23
BAU	Kuni 5-7 cm	Ainult pööningu soojustus, katusehari ei tohi tõusta	Piirangud puuduvad	Peavad liikuma välja, koos välisseinaga	21-30

TEHNILISTE TINGIMUSTE ARENG

Etapp	Lisatud soojustus			Aknad	Süsiniku jalajälg 50 aastat $kgCO_2e/(m^2y)$,
	Välissein	Katus	Põrand pinnasel		
Olemasolev	-	-	-	-	23
BAU	Kuni 5-7 cm	Ainult pööningu soojustus, katusehari ei tohi tõusta	Piirangud puuduvad	Peavad liikuma välja, koos välisseinaga	21-30
Lõplik versioon	Piisavalt, et jõuda A-klassi	Võib tõsta ühes katuseharja soojustamisega			17-19

PEALE RENOVEERIMIST

peale renoveerimist

Element	*U, W/(m²K)*	
välissein	*0.59*	0.10
Põrand pinnasel	*0.57*	0.08
Katus	*0.61*	0.09
Aknad	*1.88*	0.85
Õhulekke-arv	*9*	2.5
ETA	*331*	124/92*

* Koos päikesepaneelidega katusel

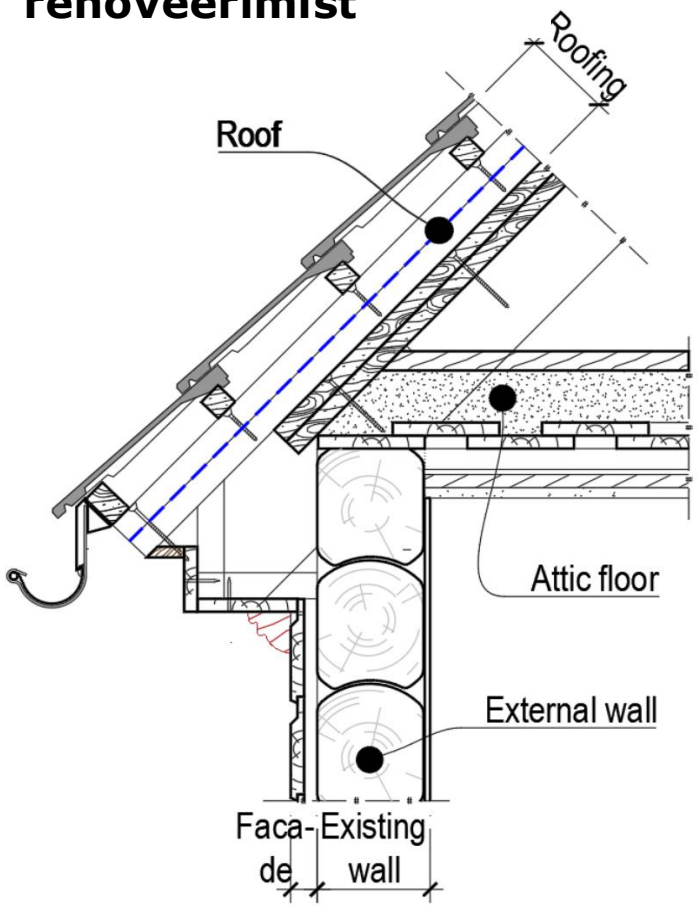

FR. R. Kreutzwaldi 2, peale renoveerimist. Pilt: Karmo Tõra

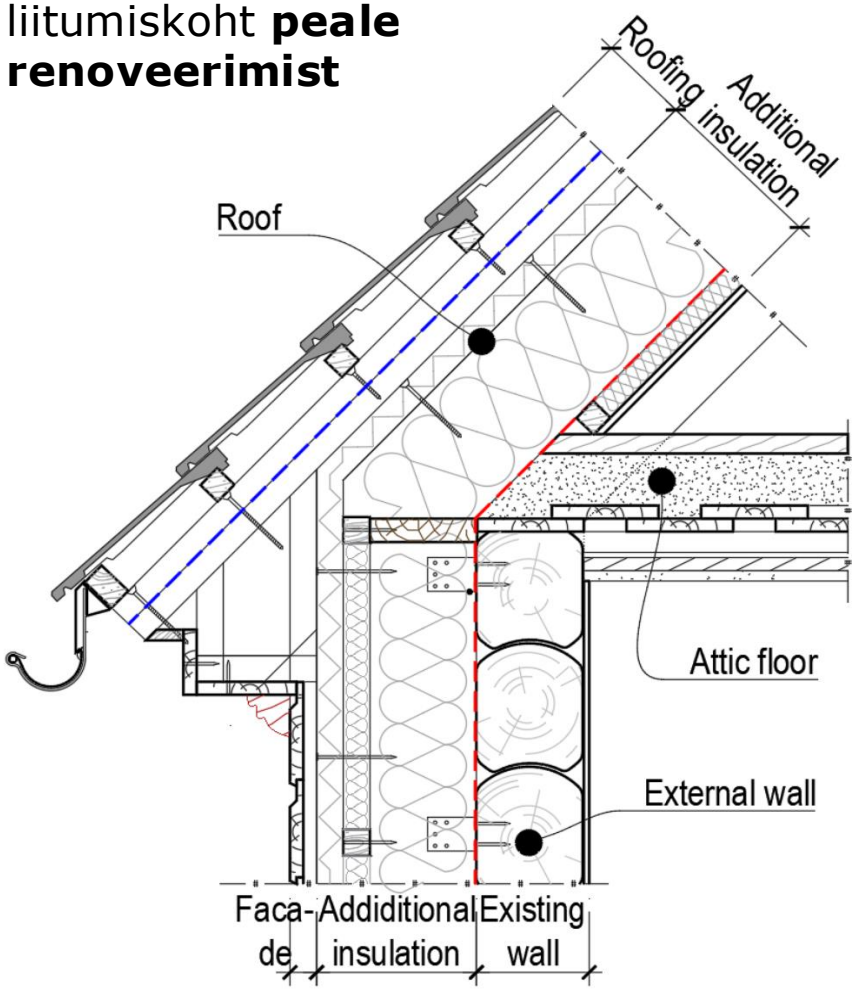
TULEMUSED

AJALOOLISE PROFIILI SÄILIMINE PEALE RENOVEERIMIST

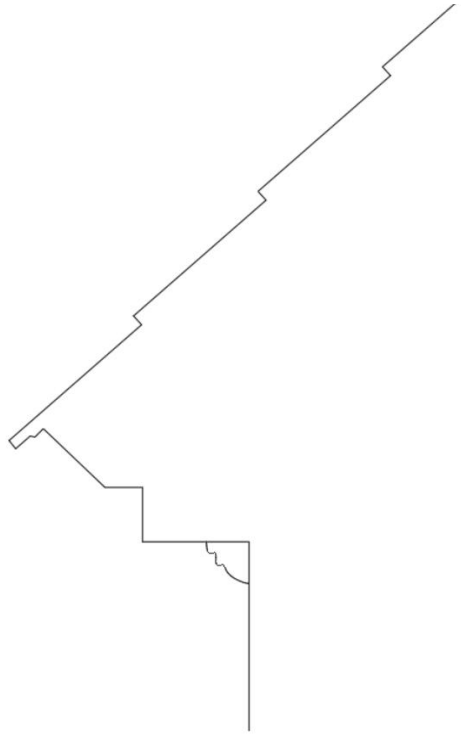
Välisseina ja katuse liitumiskoht **enne renoveerimist**

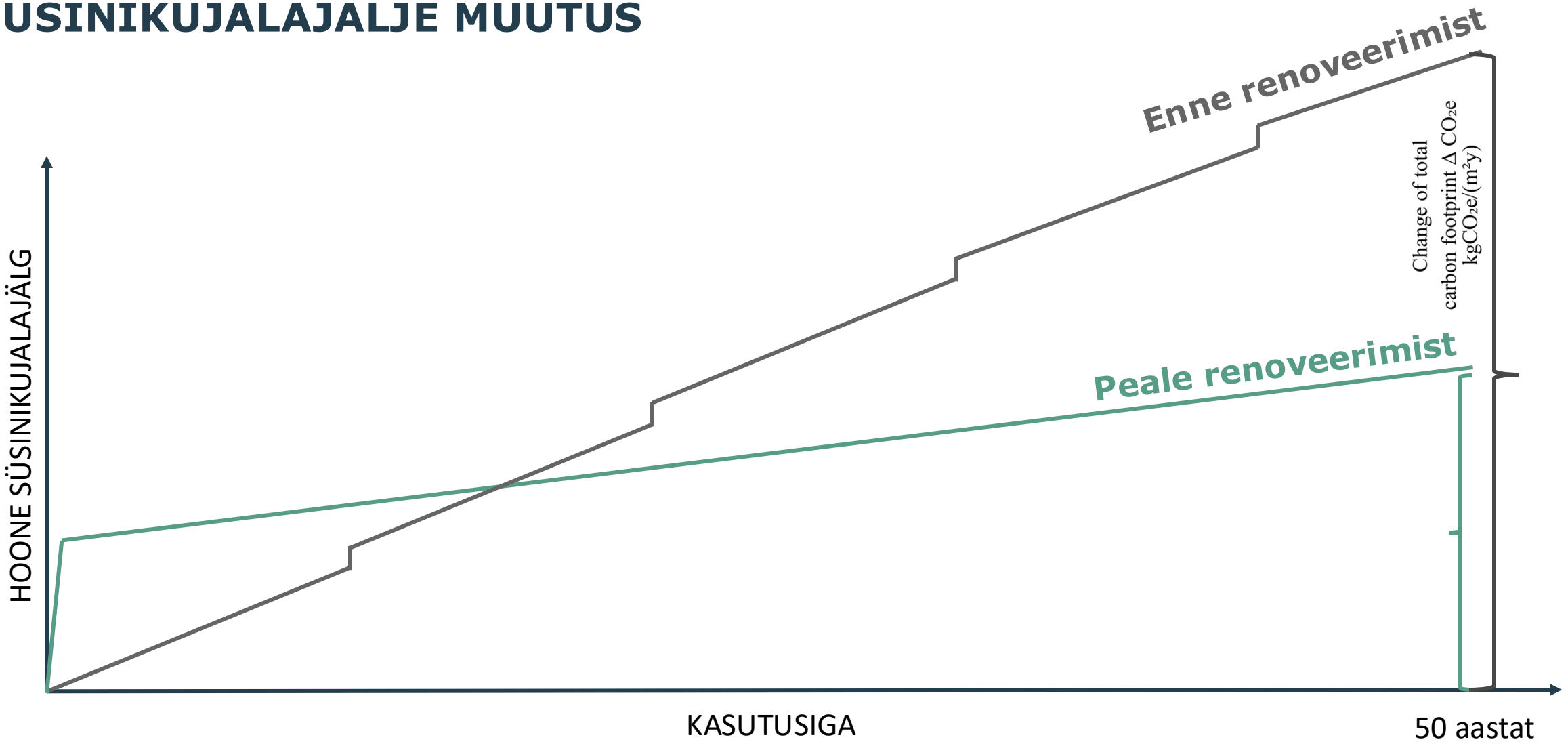

Välisseina ja katuse liitumiskoht **peale renoveerimist**

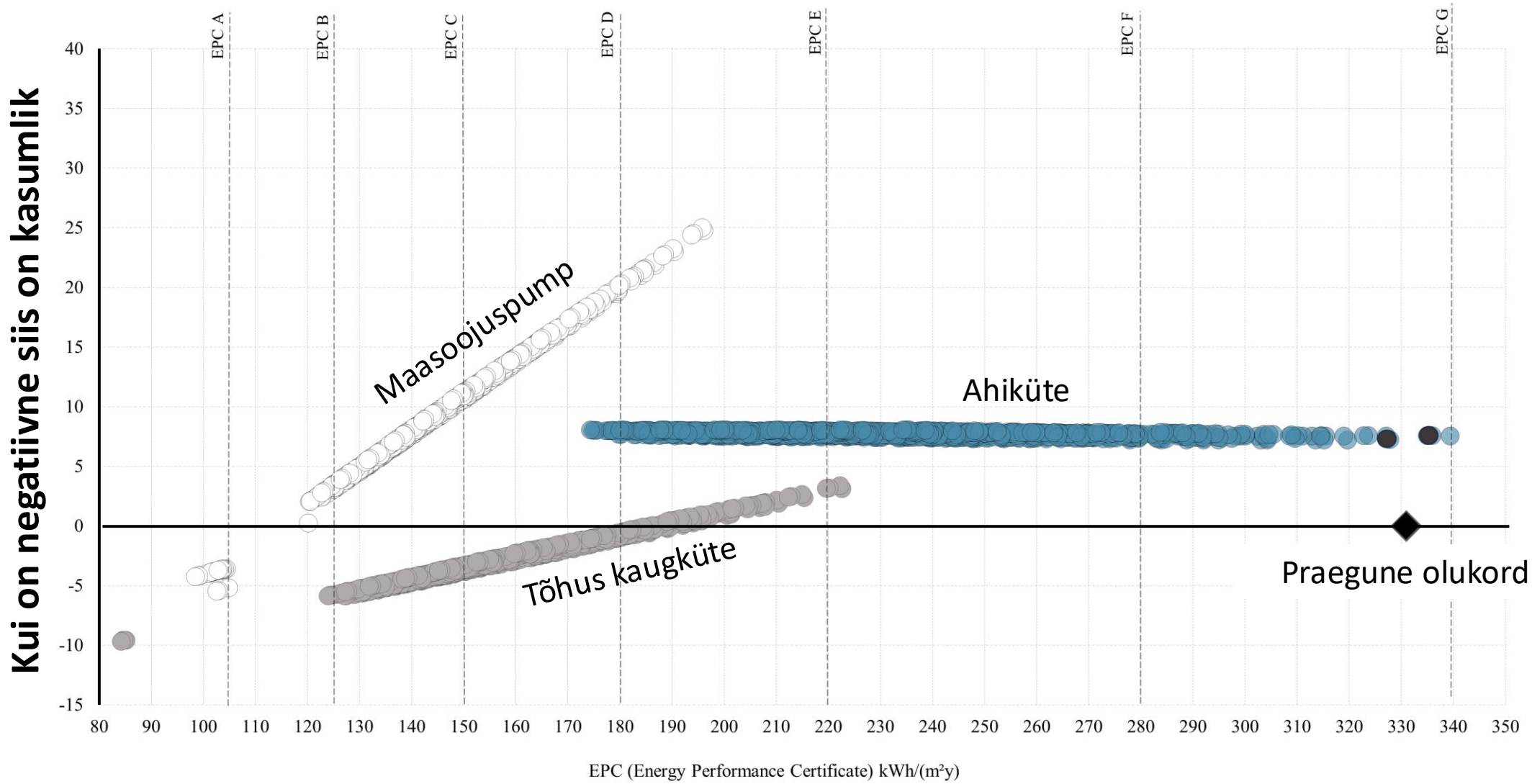

Samasugne profiil liitumiskohas **enne ja peale** renoveerimist

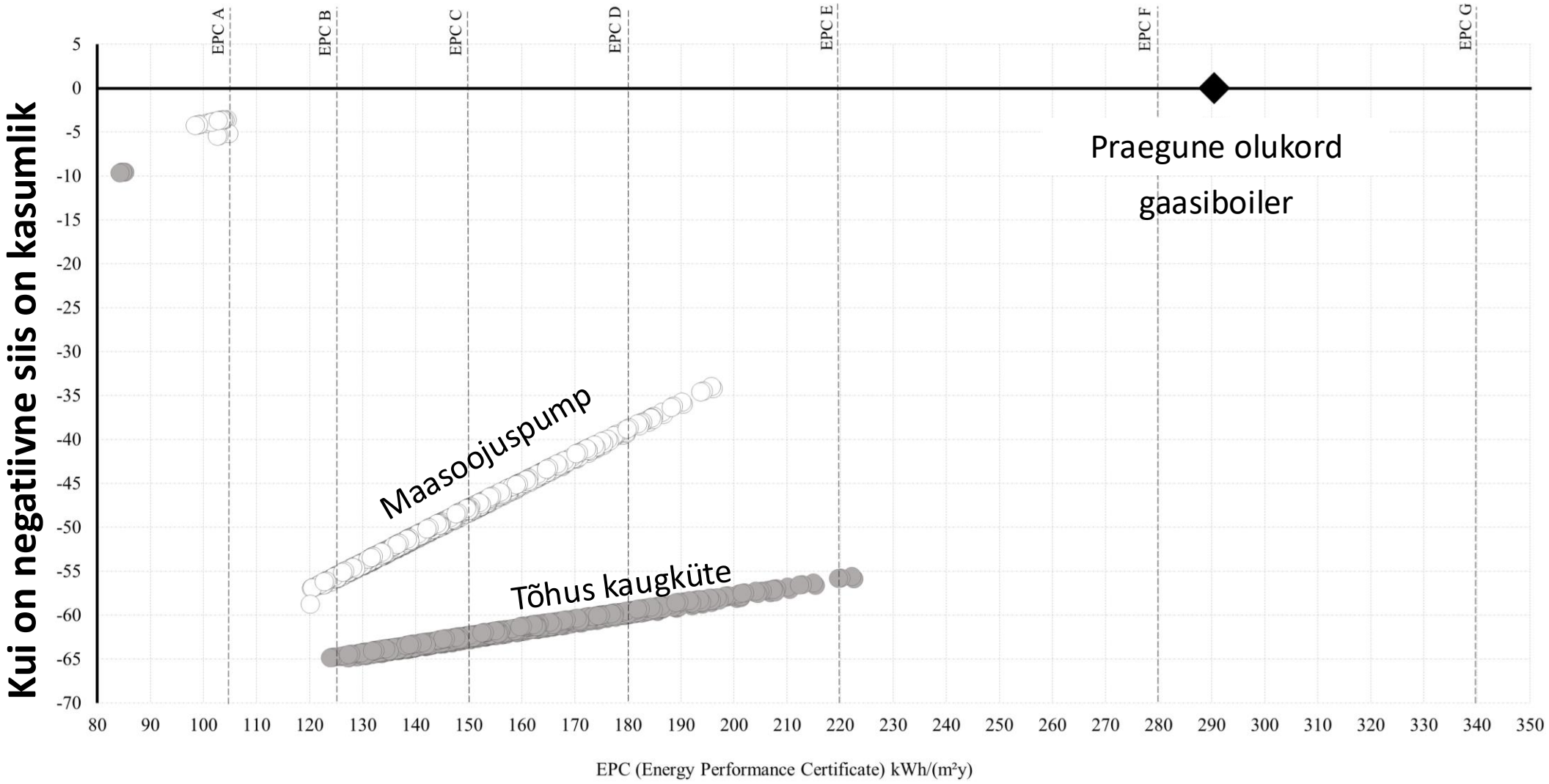
SÜSINIKUJALAJÄLJE MUUTUS

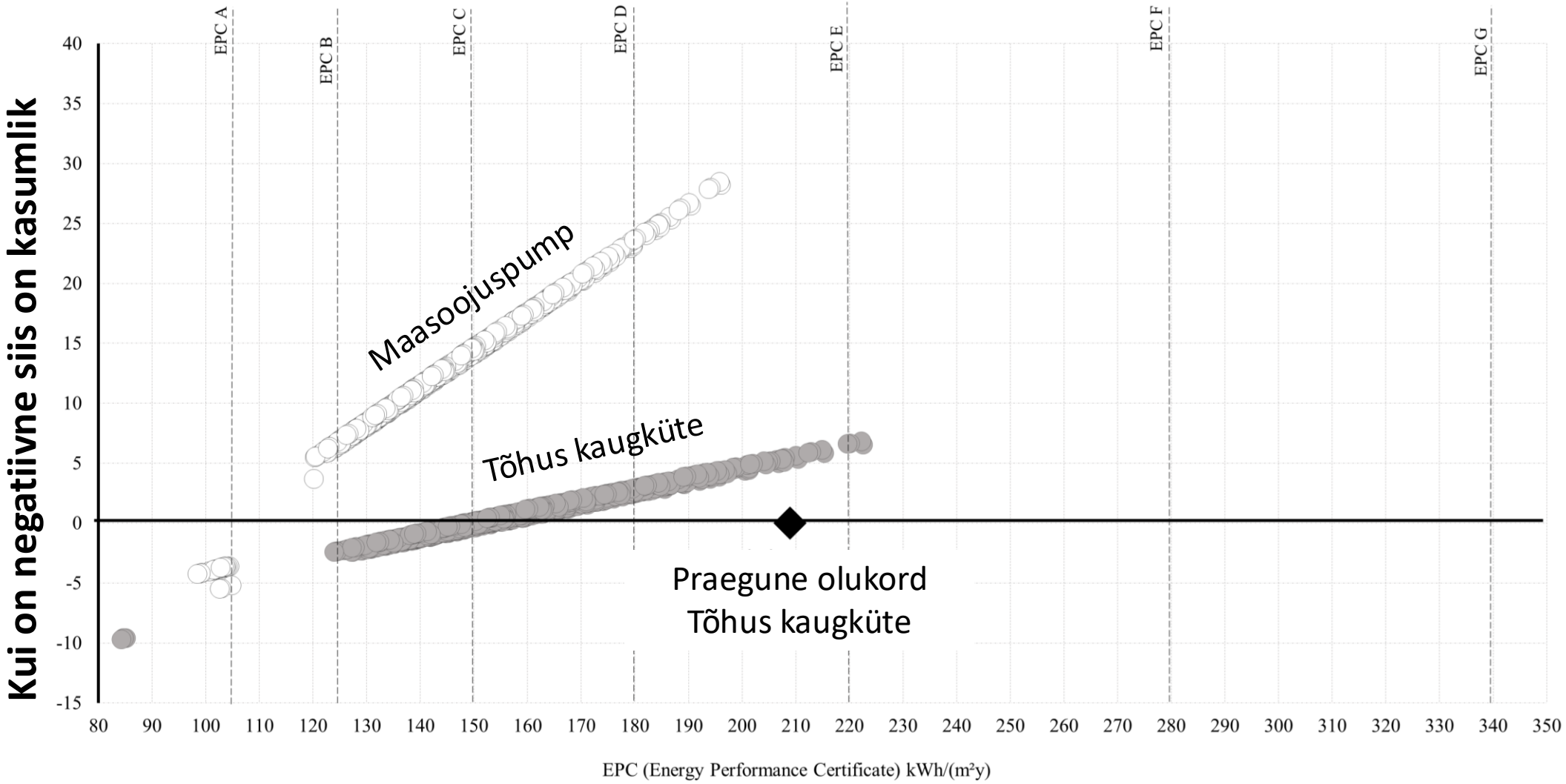
SÜSINIKU JALAJÄLG TÄNASES OLUKORRAS

SÜSINIKUJALAJÄLG, KUI ON ALGUL GAASIBOILER

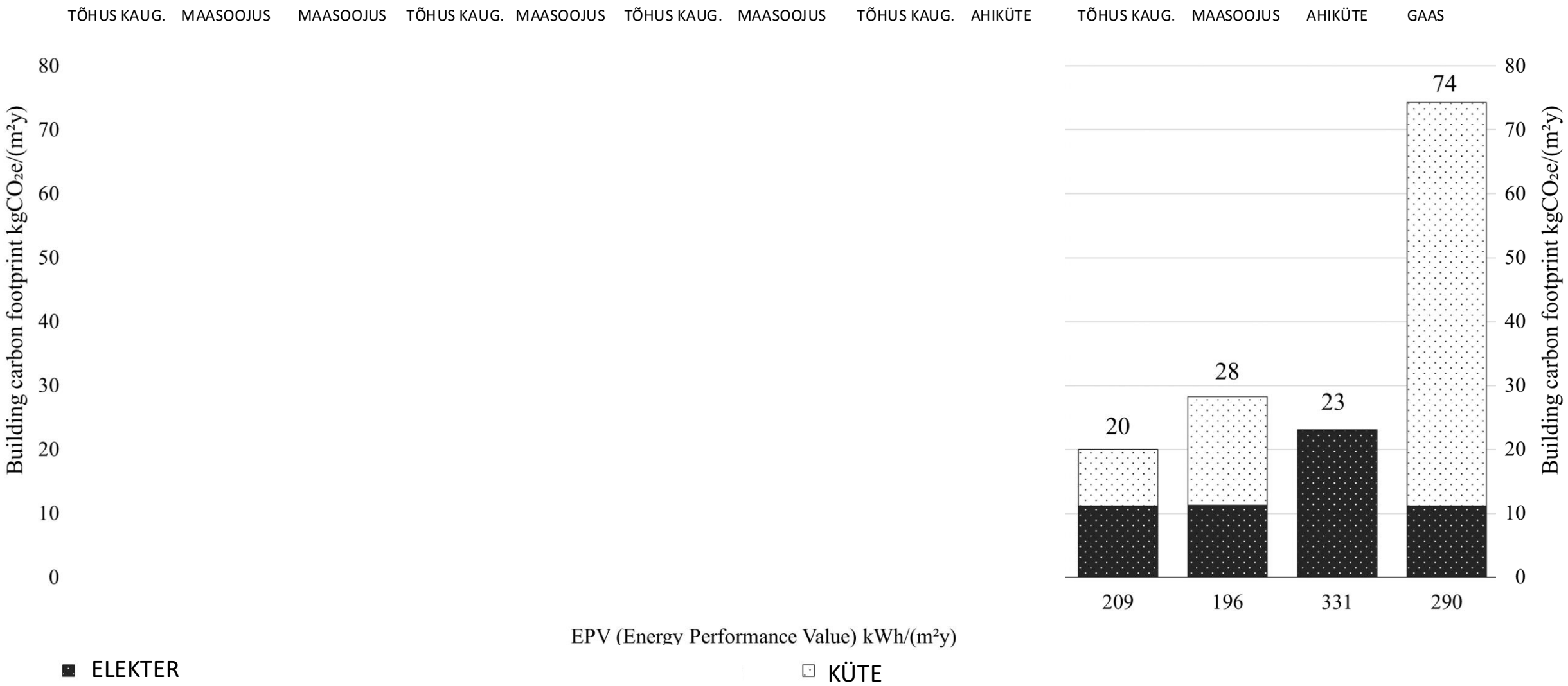

SÜSINIKUJALAJÄLG, KUI ON ALGUL TÕHUS KAUGKÜTE

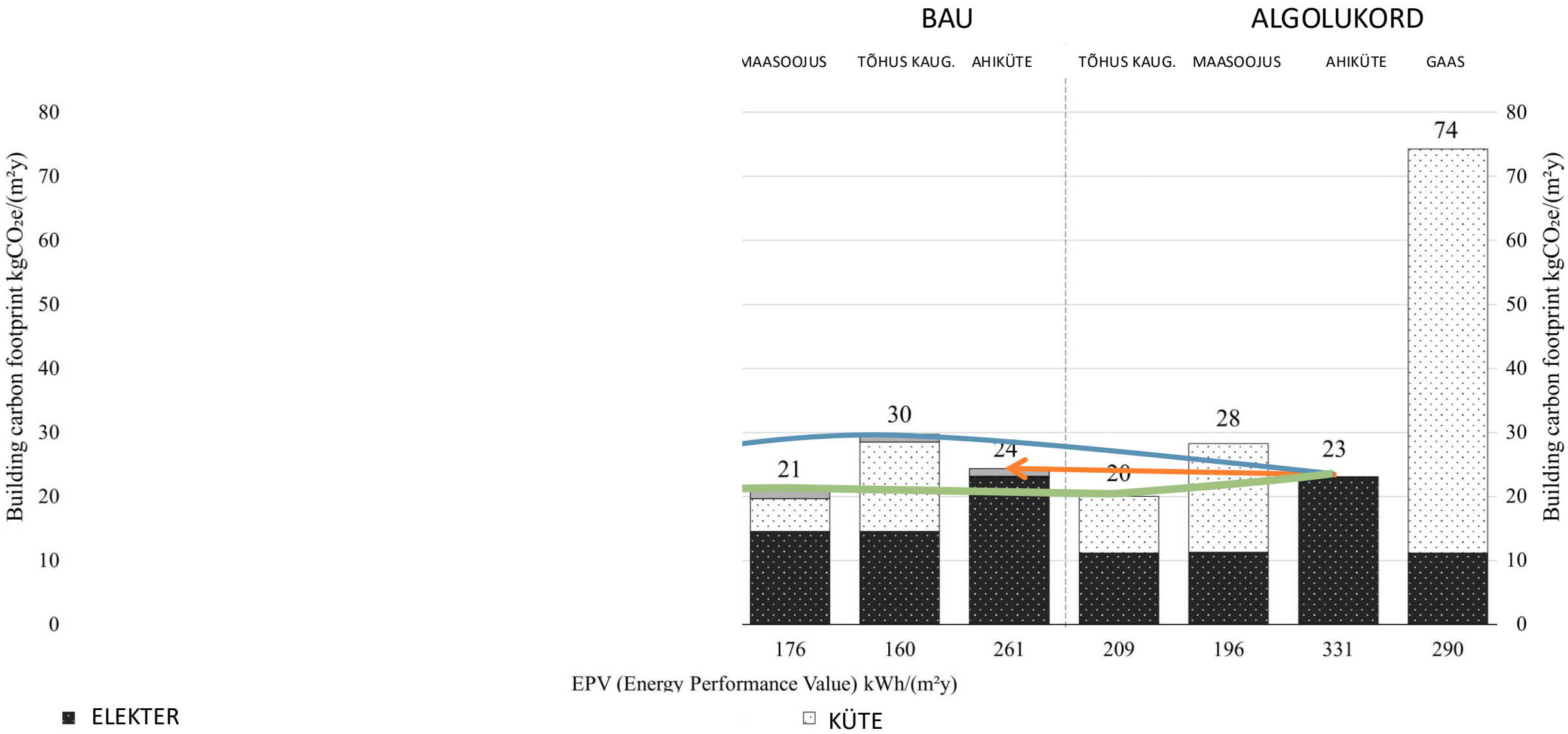

SÜSINIKUJALAJÄLG ENERIGATÕHUSUSE MUUTUMISEL

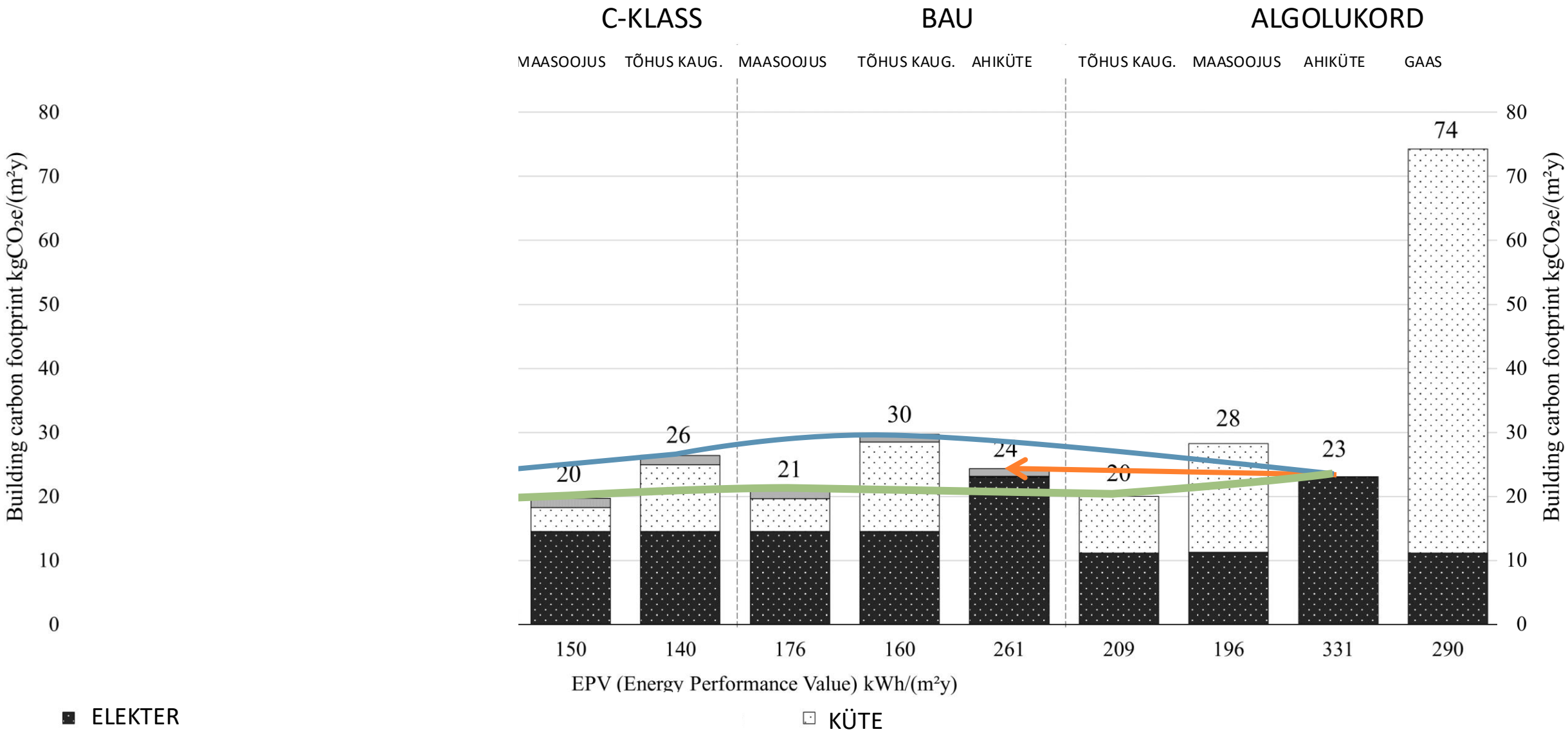
ALGOLUKORD

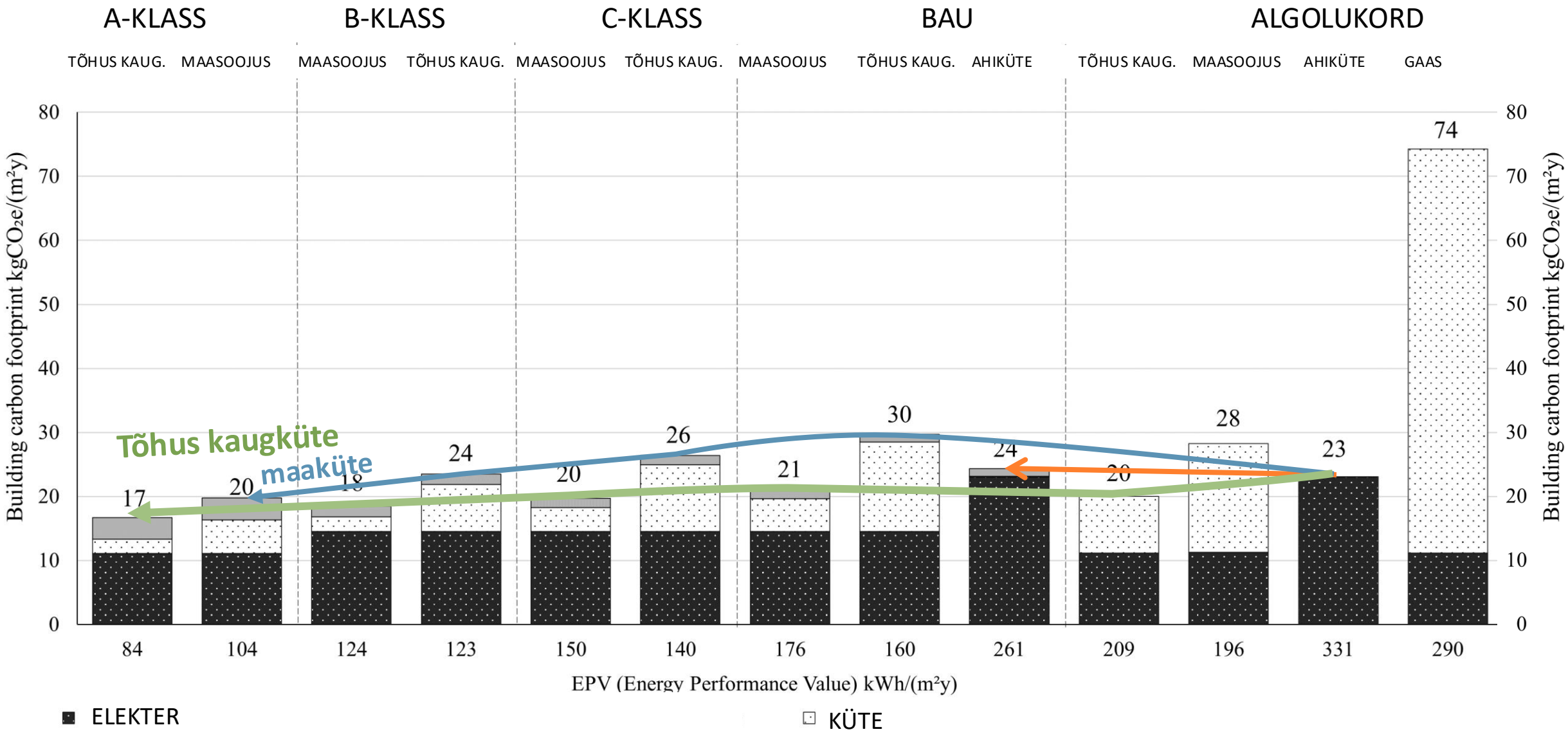
SÜSINIKUJALAJÄLG ENERIGATÕHUSUSE MUUTUMISEL

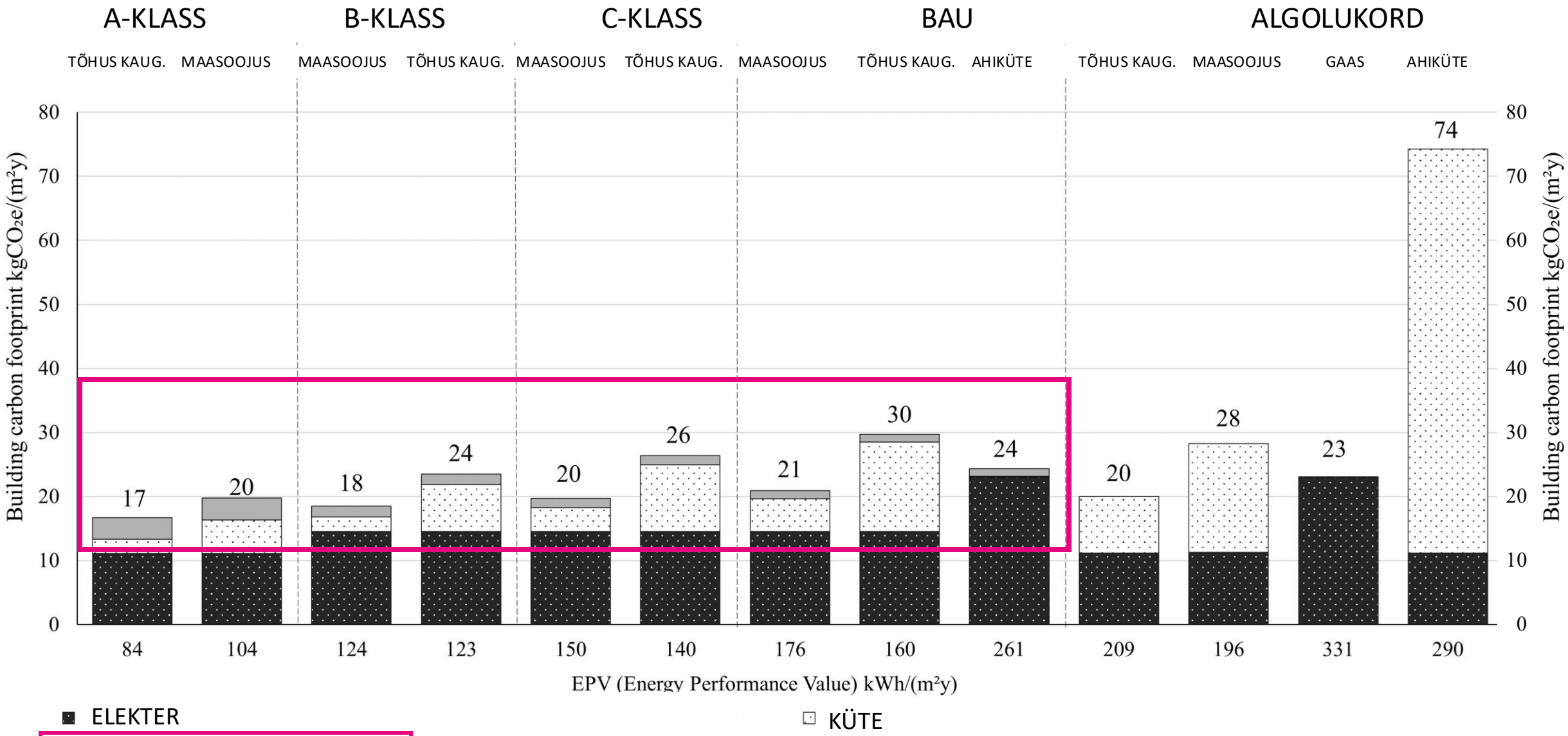
SÜSINIKUJALAJÄLG ENERIGATÕHUSUSE MUUTUMISEL

SÜSINIKUJALAJÄLG ENERIGATÕHUSUSE MUUTUMISEL

SÜSINIKU JALAJÄLJEST >83% MOODUSTAB KASUTUSAEGNE ENERGIA

KOKKUVÕTE

- **Renoveerimisega on võimalik** säilitada hoone **algsed profiilid**;
- **Linnalises asulas** on keskkonna mõttes kõige mõistlikum **liituda kaugküttevõrguga**;
- **Üksikud tegevused suurendavad** süsiniku jalajälge, aga **ei paranda** hoone energiatarvet;

FR. R. Kreutzwaldi 2, peale renoveerimist. Pilt: Karmo Tõra

foto: Robi Zirtz

AJALOOLISTE HOONETE RENOVEERIMISE KESKKONNAJALAJÄLG

AITÄH KUULAMAST!

Kadri-Ann Kertsmik

Tallinna Tehnikaülikool/ Riigi Kinnisvara AS
doktorant-nooremteadur/ hoonete keskkonnasäästliku arendamise projektijuht
Kadri-Ann.Kertsmik@taltech.ee

build EST

Life

Kaasrahastanud Euroopa Liit

08.10.2024